Verðmæti ullar

September, 2020

FÉLAGSVÍSINDASTOFNUN
HÁSKÓLA ÍSLANDS

Lýsing á rannsókn

Unnið fyrir	Textílmiðstöð Íslands
Markmið rannsóknar	Að kanna viðhorf sauðfjárbænda til ullarræktunar og hvernig sé hægt að auka verðmæti hennar
Dagsetning skýrsluskila	14. september, 2020

Ábyrgðaraðilar

Útgefandi	Félagsvísindastofnun Háskóla Íslands
Skýrsluhöfundar	Guðbjört Guðjónsdóttir, Guðný Bergþóra Tryggvadóttir, og Inga Rún Sæmundsdóttir

EFNISYFIRLIT

Töfluyfirlit **4**

Myndayfirlit **6**

Samantekt **7**

Inngangur **9**

Úrtak og svörun könnunar 9

Úrvinnsla 10

Niðurstöður **11**

Þátttakendur 11

Ullarvinnsla og skil á ull 13

Heimavinnsla 18

Sölusíða fyrir ull 22

Náttúruvæn ullarframleiðsla 23

Þekking, áhugi og verðmæti 25

Opnar spurningar 26

Kynjamunur á áhuga á ull og þáttum sem tengjast ull 30

Viðauki **33**

TÖFLUYFIRLIT

Tafla 1. Framkvæmd og heimtur í könnun ... 9
Tafla 2. Hvernig skilgreinir þú kyn þitt? ... 11
Tafla 3. Aldur ... 11
Tafla 4. Hver er hjúskaparstaða þín? ... 12
Tafla 5. Búseta ... 12
Tafla 6. Hversu margar kindur eru á vetrarfóðrum á bænum? ... 13
Tafla 7. Hversu lengi hefur þú stundað sauðfjárbúskap? ... 13
Tafla 8. Hversu mikinn eða lítinn áhuga hefur þú á ullarræktun? ... 14
Tafla 9. Hvenær er rúið á búinu þínu? ... 14
Tafla 10. Skilar þú ull af búinu til vinnslu? ... 15
Tafla 11. Hvað er gert við ullina ef henni er ekki skilað til vinnslu? ... 15
Tafla 12. Er ullin á búinu flokkuð samkvæmt flokkunarkerfi Ístex áður en henni er skilað inn? ... 16
Tafla 13. Eftir hverju er ullin flokkuð? ... 16
Tafla 14. Hversu vel eða illa finnst þér vera borgað fyrir kíló af fyrsta flokks hvítri ull hjá Ístex? ... 17
Tafla 15. Hversu mikið finnst þér ásættanlegt að greitt sé fyrir kíló af fyrsta flokks hvítri ull hjá Ístex? ... 17
Tafla 16. Hvað myndir þú gera við ullina ef ekki væri ullarvinnsla í landinu? ... 18
Tafla 17. Hversu mikinn eða lítinn áhuga hefur þú á heimavinnslu á ull? ... 19
Tafla 18. Er einhvers konar heimavinnsla á íslenskri ull stunduð á bænum? ... 19
Tafla 19. Kemur ullin sem notuð er í heimavinnslunni af búinu eða er ullin keypt? ... 19
Tafla 20. Hverjir sinna heimavinnslunni á bænum? ... 20
Tafla 21. Hvers konar heimavinnsla á íslenskri ull er seld frá bænum? ... 21
Tafla 22. Ef til heimavinnslu kæmi, hvers konar heimavinnsla hefur þú hugsað þér að yrði seld frá bænum? ... 21
Tafla 23. Hversu mikinn eða lítinn áhuga hefur þú á að láta spinna sérstakt band úr ullinni þinni sem hægt væri að rekja til búsins? ... 22
Tafla 24. Hversu mikinn eða lítinn áhuga hefur þú á að taka þátt í að þróa sameiginlega vefverslun fyrir íslenska ull og ullarvörur í samstarfi við Textílmiðstöðina? ... 22
Tafla 25. Hvað myndir þú telja sanngjarna álagningu á þinni vöru í vefverslun? ... 23
Tafla 26. Hversu mikilvægt eða lítilvægt finnst þér að ullarframleiðsla á Íslandi sé umhverfisvæn? ... 24
Tafla 27. Hvað telur þú að eigi að einkenna umhverfisvæna íslenska ullarframleiðslu? ... 24
Tafla 28. Hversu miklar eða litlar áhyggjur hefur þú af umhverfisáhrifum textílframleiðslu í heiminum? ... 25
Tafla 29.Hefur þú áhuga á að auka þekkingu þína á eftirfarandi: ... 26
Tafla 30. Hvar telur þú að helstu möguleikar sauðfjárbænda liggi í að auka verðmæti ullarinnar? ... 27

Tafla 31. Er eitthvað sem þú vilt koma á framfæri í lokin? ... 29
Bakgrunnstafla 1. Hversu mikinn eða lítinn áhuga hefur þú á ullarræktun? ... 33
Bakgrunnstafla 2. Hvenær er rúið á búinu þínu? ... 34
Bakgrunnstafla 3. Skilar þú ull af búinu til vinnslu? ... 34
Bakgrunnstafla 4. Er ullin á búinu flokkuð samkvæmt flokkunarkerfi Ístex áður en henni er skilað inn? ... 35
Bakgrunnstafla 5. Eftir hverju er ullin flokkuð? (Vinsamlega merktu við allt sem við á) ... 35
Bakgrunnstafla 6. Hversu vel eða illa finnst þér vera borgað fyrir kíló af fyrsta flokks hvítri ull hjá Ístex? ... 36
Bakgrunnstafla 7. Hversu mikið finnst þér ásættanlegt að greitt sé fyrir kíló af fyrsta flokks hvítri ull hjá Ístex? ... 36
Bakgrunnstafla 8. Hvað myndir þú gera við ullina ef ekki væri ullarvinnsla í landinu? ... 37
Bakgrunnstafla 9. Hversu mikinn eða lítinn áhuga hefur þú á heimavinnslu á ull? ... 37
Bakgrunnstafla 10. Er einhvers konar heimavinnsla á íslenskri ull stunduð á bænum? ... 38
Bakgrunnstafla 11. Hvers konar heimavinnsla á íslenskri ull er seld frá bænum? ... 38
Bakgrunnstafla 12. Hversu mikinn eða lítinn áhuga hefur þú á að láta spinna sérstakt band út ullinni þinni sem hægt væri að rekja til búsins? ... 39
Bakgrunnstafla 13. Hversu mikinn eða lítinn áhuga hefur þú á að taka þátt í að þróa sameiginlega vefverslun fyrir íslenska ull og ullarvörur í samstarfi við Textílmiðstöðina? ... 39
Bakgrunnstafla 14. Hvað myndir þú telja sanngjarna álagningu á þinni vöru í vefverslun? ... 40
Bakgrunnstafla 15. Hversu mikilvægt eða lítilvægt finnst þér að ullarframleiðsla á Íslandi sé umhverfisvæn? ... 40
Bakgrunnstafla 16. Hvað telur þú að eigi að einkenna umhverfisvæna íslenska ullarframleiðslu? ... 45
Bakgrunnstafla 17. Hversu miklar eða litlar áhyggjur hefur þú af umhverfisáhrifum textílframleiðslu í heiminum? 46
Bakgrunnstafla 18. Hefur þú áhuga á að auka þekkingu þína á eftirfarandi: ... 47

MYNDAYFIRLIT

Mynd 1. Munur á áhuga karla og kvenna á ullarræktun og vinnslu ullar 30
Mynd 2. Munur á áhuga karla og kvenna á því að taka þátt í að þróa sameiginlega vefverslun fyrir íslenska ull og ullarvörur í samstarfi við Textílmiðstöðina 31
Mynd 3. Munur á áhuga karla og kvenna á þekkingaraukningu tengdri ull 32

SAMANTEKT

Markmið rannsóknarinnar sem lýst er í þessari skýrslu var að kanna viðhorf sauðfjárbænda til ullar og hvernig hægt væri að auka verðmæti hennar. Könnunin náði til allra sauðfjárbænda 18 ára og eldri með bú skráð í Landssamtök sauðfjárbænda um allt land.

Rúmlega helmingur svarenda hafði mjög eða frekar mikinn áhuga á ullarræktun samanborið við 18% sem höfðu mjög eða frekar lítinn áhuga. Langflestir svarenda skiluðu ull af búinu til Ístex og flokkuðu ullina samkvæmt flokkunarkerfi Ístex. Um 11% fannst mjög eða frekar vel borgað fyrir kíló af fyrsta flokks hvítri ull hjá Ístex. Um 69% svarenda fannst ásættanlegt verð fyrir kíló af fyrsta flokks hvítri ull liggja á bilinu 500 til 1100 kr.

Um 22% svarenda höfðu mjög eða frekar mikinn áhuga á heimavinnslu á ull, en 87% sögðu enga heimavinnslu á íslenskri ull vera stundaða á bænum. Þau sem stunduðu heimavinnslu á ull voru spurð hvort að ullin sem notuð væri í heimavinnslu kæmi af búinu eða væri keypt. Rúmlega helmingur sagði alla ull koma frá búinu. Um helmingur þeirra sem sögðu að heimavinnsla væri stunduð á bænum sögðust sinna henni sjálfir og svipað hlutfall nefndi eiginkonu/sambýliskonu. Þar sem heimavinnsla var stunduð var algengast að prjónaskapur eða hekl væri selt frá bænum (16 svarendur) eða þæfð ull (7 svarendur). Um 42% svarenda höfðu mjög eða frekar mikinn áhuga á að láta spinna sérstakt band úr ullinni sem væri hægt að rekja til búsins.

Þegar spurt var hversu mikinn eða lítinn áhuga svarendur hefðu á því að taka þátt í að þróa sameiginlega vefverslun fyrir íslenska ull og ullarvörur í samstarfi við Textílmiðstöðina kom í ljós að 34% höfðu mikinn eða frekar mikinn áhuga á slíku. Þá var spurt hvað væri sanngjörn álagning á vörur þeirra í vefverslun og 87% svarenda taldi sanngjarna álagninu vera á bilinu lægri en 30% til 60%, en um 13% töldu sanngjarna álagningu vera hærri en 60%.

Spurt var um viðhorf til náttúruvænnar ullarframleiðslu. Miklum meirihluta, eða 90%, fannst mjög eða frekar mikilvægt að ullarframleiðsla á Íslandi væri umhverfisvæn. Þegar spurt var hvað ætti að einkenna umhverfisvæna íslenska ullarframleiðslu merktu 79% við að bandið/ullin væri 100% íslensk og 74% að ullarvinnsla færi öll fram á Íslandi. Um 30% höfðu mjög eða frekar miklar áhyggjur af umhverfisáhrifum af textílframleiðslu í heiminum og svipað hlutfall eða 34% höfðu mjög eða frekar litlar áhyggjur.

Þegar sauðfjárbændur voru spurðir hvort þeir hefðu áhuga á að auka þekkingu sína á ákveðnum sviðum sem viðkoma ull og ullarræktun kom fram nokkur dreifing á svörum þeirra. Algengast var þó að fólk hefði áhuga á að læra meira um meðferð ullar við og eftir rúning (56%) og ræktun fjár með ullargæði í huga (53%). Í lokin voru bændur spurðir í opinni spurningu hvar þeir teldu helstu möguleika sauðfjárbænda liggja í að auka verðmæti ullarinnar og komu nokkur meginþemu fram. Fram kom að margir töldu helstu möguleika liggja í að vanda betur til verka við ullarvinnslu heima fyrir, þar á meðal við rúning og fjárræktun, aðrir töldu möguleikana liggja í aukinni markaðssetningu og vöruþróun á ull og ullarvörum og enn aðrir í breyttum viðskiptaháttum með ull.

INNGANGUR

Að beiðni Textílmiðstöðvar Íslands lagði Félagsvísindastofnun Háskóla Íslands spurningakönnun fyrir sauðfjárbændur á Íslandi með það að markmiði að kanna viðhorf þeirra til ullar og verðmæti ullar. Verkefnið var styrkt af Framleiðnisjóði landbúnaðarins og sjávarútvegs- og landbúnaðarráðu-neytinu. Spurningalisti könnunarinnar var unninn af Textílmiðstöð Íslands og Félagsvísindastofnun Háskóla Íslands og leitað var eftir áliti frá sauðfjárbændum, Landssamtökum sauðfjárbænda og Umhverfisstofnun við gerð listans.

Úrtak og svörun könnunar

Könnunin beindist að íslenskum sauðfjárbændum um allt land. Þýði könnunarinnar samanstóð af þeim sauðfjárbúum sem skráð eru í Landssamtök sauðfjárbænda, alls 1080 býlum. Til þess að fá sem flest svör var bændum allra býla í þýði könnunarinnar gefin kostur á að taka þátt. Ef ábúendur voru fleiri en einn á býli, gátu þeir valið hver eða hvor þeirra svaraði könnuninni. Alls bárust svör frá 572 býlum af þeim 1080 sem voru í þýði könnunarinnar eða 53% sauðfjárbúa (sjá töflu 1).

Til að byrja með var könnunin send í tölvupósti á netföng 587 sauðfjárbúa. Spyrlar á vegum Félagsvísindastofnunar hringdu því næst í ábúendur býla sem ekki höfðu uppgefið netfang og buðu þeim að svara í gegnum síma eða fá sendan hlekk á könnunina og svara henni á netinu. Einnig var hringt í þá sem höfðu fengið könnunina í tölvupósti en ekki svarað. Gagnaöflun fór fram á tímabilinu 23. júní – 16. Júlí 2020, fyrsti tölvupóstur var sendur 23. júní og hringt var á tímabilinu 29. júní til 10. júlí. Í heildina svöruðu 177 þátttakendur könnuninni í síma en 395 á netinu.

Tafla 1. Framkvæmd og heimtur í könnun

Framkvæmdamáti	Net- og símakönnun
Upplýsingasöfnun	23.06 til 16.07.2020
Fjöldi í úrtaki	1080
Fjöldi svarenda	572
Brottfall	12
Svarhlutfall - brúttó	53%
Svarhlutfall - nettó	54%

Fleiri karlar svöruðu könnuninni sem send var á netfangalista í upphafi gagnaöflunar; 199 karlar en aðeins 69 konur. Hins vegar var kynjahlutfallið jafnara á meðal þeirra sem haft var samband við í síma og svöruðu könnuninni í kjölfarið símleiðis eða á netinu, 156 karlar og 124 konur. Alls gáfu 24

svarendur ekki upp kyn sitt en 13 þeirra svöruðu könnuninni sem send var á netfangalista og 11 svöruðu eftir að spyrill hafði samband.

Úrvinnsla

Í niðurstöðukafla eru töflur sem birta dreifingu svara við spurningum könnunarinnar og hlutföll svarenda á bak við tiltekna svarmöguleika. Í töflum í viðauka eru svör þátttakenda greind eftir kyni, aldri og búsetu. Í töflum eru aðeins birt svör þeirra sem tóku afstöðu til spurningarinnar og af þeim sökum er mismunandi fjöldi svara á bak við hverja töflu. Í einhverjum tilvikum kann samanlagt prósentuhlutfall að vera 99% eða 101% í stað 100% vegna námundunar. Í sumum spurningum gátu þátttakendur valið fleiri en einn valmöguleika, geta svör í þeim töflum verið fleiri en fjöldi svarenda. Í köflum um niðurstöður er auk þess á stöku stað að finna myndir sem sýna dreifingu.

Notast var við marktektarprófið kí-kvaðrat til að meta hvort tölfræðilega marktækur munur væri á hlutföllum mismunandi hópa. Ef tölfræðileg marktekt kemur fram er það gefið til kynna með stjörnumerkjum (*). Ein stjarna þýðir að innan við 5% líkur séu á því að munur sem sést í hópi svarenda sé kominn til af tilviljun (p<0,05). Með öðrum orðum getum við sagt með 95% vissu að sá munur sem birtist meðal svarenda sé einnig til staðar meðal sauðfjárbænda. Tvær stjörnur þýða að munurinn sé marktækur miðað við 99% öryggi (p<0,01) og þrjár stjörnur þýða að fullyrða megi með 99,9% vissu að munurinn sé til staðar í þýði (p<0,001). Í þeim tilvikum þar sem munur var ómarktækur eru engin tákn. Skammstöfunin *óg.* merkir að marktektarprófið hafi reynst ógilt vegna fámennis í hópum. Í slíkum tilvikum var valmöguleikum spurningarinnar slegið saman, þegar það átti við, og marktekt aftur reiknuð eins og útskýrt er í neðanmálsgrein hverrar töflu. Þegar marktekt kom fram eftir þessa fækkun flokka, var hún birt í sviga á eftir niðurstöðu fyrra marktektarprófsins. Ómarktækt samband í þeim tilvikum er táknað með (-).

NIÐURSTÖÐUR

Í þessum hluta er gerð grein fyrir niðurstöðum rannsóknarinnar. Fyrst er greint frá bakgrunni þátttakenda og því næst fjallað um helstu atriði sem fram komu við greiningu gagna.

Þátttakendur

Til að fá innsýn í samsetningu svarenda var spurt um atriði sem tengdust bakgrunni þeirra, umfangi sauðfjárbúskaparins og reynslu. Fleiri karlar tóku þátt í könnuninni en konur, 65% svarenda eru karlar og 35% konur (sjá töflu 2). Aldursdreifingu má sjá í töflu 3 þar sem þátttakendum var skipt upp í sjö aldurshópa. Flestir þátttakendur voru í aldurshópnum 56-65 ára en fæstir í aldurshópnum 18-25 ára. Meðalaldur þátttakenda var 55 ár. Um 85% svarenda voru í sambúð eða hjónabandi (sjá töflu 4). Flestir svarenda bjuggu á Norðurlandi vestra og Norðurlandi eystra en fæstir bjuggu á Suðvesturlandi (sjá töflu 5).

Tafla 2. Hvernig skilgreinir þú kyn þitt?

	Fjöldi	Hlutfall svarenda	Hlutfall
Karl	355	65%	65%
Kona	193	35%	35%
Fjöldi svarenda	**548**		
Vil ekki svara	24		
Alls	**572**		

Tafla 3. Aldur

	Fjöldi	Hlutfall svarenda	Hlutfall
18-25 ára	8	1%	1%
26-35 ára	35	6%	6%
36-45 ára	72	13%	13%
46-55 ára	135	24%	24%
56-65 ára	160	28%	28%
66-75 ára	90	16%	16%
Eldri en 75 ára	72	13%	13%
Fjöldi svarenda	**572**		

Tafla 4. Hver er hjúskaparstaða þín?

	Fjöldi	Hlutfall svarenda	Hlutfall
Einhleyp/ur - hef aldrei verið í hjónabandi	41	8%	8%
Í sambúð	118	22%	22%
Í hjónabandi	343	63%	63%
Fráskilin/n eða skiln/n að borði og sæng	25	5%	5%
Ekkja/ekkill	14	3%	3%
Fjöldi svarenda	**541**		
Vil ekki svara	31		
Alls	**572**		

Tafla 5. Búseta

	Fjöldi	Hlutfall svarenda	Hlutfall
Suðvesturland	5	1%	1%
Vesturland	116	20%	20%
Vestfirðir	14	2%	2%
Norðurland vestra	156	27%	27%
Norðurland eystra	110	19%	19%
Austurland	80	14%	14%
Suðurland	90	16%	16%
Fjöldi svarenda	**571**		
Vantar upplýsingar	1		
Alls	**572**		

Fjöldi kinda á vetrarfóðrum á búum þátttakenda spannaði frá 10 til 1200. Langstærstur hluti svarenda (86%) var með á bilinu 10 til 450 kindur á vetrarfóðrum (sjá töflu 6). Mjög mismunandi var hversu lengi sauðfjárbændur höfðu stundað búskap sinn en það spannaði allt frá 1-5 árum til yfir 50 ára (sjá töflu 7).

Tafla 6. Hversu margar kindur eru á vetrarfóðrum á bænum?

	Fjöldi	Hlutfall svarenda	Hlutfall
1-150 kindur	125	23%	23%
151-300 kindur	118	22%	22%
301-450 kindur	135	25%	25%
451-600 kindur	95	18%	18%
601-750 kindur	34	6%	6%
751-900 kindur	18	3%	3%
901-1050 kindur	5	1%	1%
1051-1200 kindur	4	1%	1%
Fjöldi svara	**534**		
Vil ekki svara	38		
Alls	**572**		

Tafla 7. Hversu lengi hefur þú stundað sauðfjárbúskap?

	Fjöldi	Hlutfall svarenda	Hlutfall
1-5 ár	29	6%	6%
6-10 ár	56	11%	11%
11-15 ár	32	6%	6%
16-20 ár	48	9%	9%
21-25 ár	61	12%	12%
26-30 ár	56	11%	11%
31-35 ár	47	9%	9%
36-40 ár	58	11%	11%
41-45 ár	36	7%	7%
46-50 ár	49	9%	9%
Lengur en 51 ár	54	10%	10%
Fjöldi svarenda	**526**		
Vil ekki svara	46		
Alls	**572**		

Ullarvinnsla og skil á ull

Leitast var við að spyrja um áhuga sauðfjárbænda á ullarvinnslu og hvernig henni er hagað. Byrjað var á að spyrja um hversu mikinn eða lítinn áhuga þátttakendur hefðu á ullarræktun. Helmingur svarenda hafði mjög eða frekar mikinn áhuga á ullarræktun meðan 18% höfðu mjög eða frekar lítinn áhuga. Tæplega þriðjungur hafði hvorki mikinn né lítinn áhuga (32%), (sjá töflu 8). Það var munur á körlum og konum þegar kom að hversu mikinn eða lítinn áhuga svarendur höfðu á ullarræktun. Konur höfðu meiri áhuga en karlar þar sem rúmlega helmingur kvenna hafði áhuga á ullarræktun (61%) en tæplega helmingur karla (46%). Aldurshópurinn 56 ára og eldri hafði mestan

áhuga á ullarræktun en tæplega 60% þeirra hafði mjög mikinn eða frekar mikinn áhuga samanborið við 46% sauðfjárbænda á aldrinum 18 til 55 ára. Ekki var um að ræða tölfræðilega marktækan mun á áhuga á ullarræktun eftir búsetu svarenda (sjá viðauka, bakgrunnstöflu 1).

Tafla 8. Hversu mikinn eða lítinn áhuga hefur þú á ullarræktun?

	Fjöldi	Hlutfall svarenda	Vikmörk +/-	Hlutfall
Mjög mikinn áhuga	75	13%	2,8%	13%
Frekar mikinn áhuga	213	37%	4,0%	37%
Hvorki mikinn né lítinn áhuga	182	32%	3,8%	32%
Frekar lítinn áhuga	72	13%	2,7%	13%
Mjög lítinn eða engan áhuga	27	5%	1,7%	5%
Fjöldi svarenda	**569**			
Veit ekki	1			
Vil ekki svara	2			
Alls	**572**			

Langflestir rýja bæði á haustin og á veturna, eða 80% (tafla 9). Spurt var hvort þátttakendur skili ull af búinu til vinnslu og þá hvert og var hægt að velja fleiri en einn stað þar sem ullinni væri skilað. Langflestir svarenda, 98%, skiluðu ullinni til vinnslu en 2% ekki. Yfirgnæfandi meirihluti, eða 98% svarenda, skilaði ullinni til Ístex. Aðeins 2% skiluðu ullinni til Uppspuna og 5% svarenda skiluðu ullinni annað (sjá töflu 10). Þegar fólk var beðið um að taka fram hvar það skilaði inn ullinni ef það skilaði henni ekki til Ístex eða Uppspuna kom fram að nokkrir skiluðu ullinni til Gilshaga í Öxnafirði, sumir seldu hana beint til heimavinnslu eða handverksfólks, aðrir notuðu ullina sjálfir og enn aðrir seldu hana úr landi. Þau sem skiluðu ekki ullinni voru beðin um að tilgreina hvað yrði um ullina. Þar kom fram að þrír svarendur hentu ullinni, fjórir notuðu ullina í uppgræðslu og tveir gerðu annað við ullina (sjá töflu 11).

Tafla 9. Hvenær er rúið á búinu þínu?

	Fjöldi	Hlutfall svarenda	Hlutfall
Það er rúið bæði á haustin og veturna (snoð)	455	80%	80%
Það er rúið á haustin	61	11%	11%
Það er rúið á veturna	34	6%	6%
Það er rúið á vorin	18	3%	3%
Fjöldi svara	**568**		
Vil ekki svara	4		
Alls	**572**		

Tafla 10. Skilar þú ull af búinu til vinnslu?

	Fjöldi	Hlutfall svarenda	Hlutfall
Já til Ístex	556	98%	98%
Já til Uppspuna	9	2%	2%
Já, annað	26	5%	5%
Nei	11	2%	2%
Fjöldi svarenda	**569**		
Veit ekki	1		
Vil ekki svara	2		
Alls	**572**		

Svarendur gátu valið fleiri en einn svarmöguleika. Þess vegna er samanlagt hlutfall svarenda hærra en 100%.

Tafla 11. Hvað er gert við ullina ef henni er ekki skilað til vinnslu?

	Fjöldi	Hlutfall svarenda	Hlutfall
Við notum ullina í uppgræðslu	3	33%	33%
Ullinni hjá okkur er hent	4	44%	44%
Annað	2	22%	22%
Fjöldi svarenda	**9**		
Vil ekki svara	2		
Á ekki við (fékk ekki spurningu)*	561		
Alls	**572**		

**Spurningin var lögð fyrir þá einstaklinga sem skila ekki ull af búinu til vinnslu.*

Svarendur gátu valið fleiri en einn svarmöguleika. Þess vegna er samanlagt hlutfall svarenda hærra en 100%.

Þegar ullinni er skilað til Ístex er hún flokkuð samkvæmt flokkunarkerfi Ístex áður en henni er skilað inn í 98% tilvika, sjá töflu 12. Ullin er flokkuð eftir litum (92%), gæðum (85%) og hreinleika (72%) áður en henni er skilað inn (sjá töflu 13).

Tafla 12. Er ullin á búinu flokkuð samkvæmt flokkunarkerfi Ístex áður en henni er skilað inn?

	Fjöldi	Hlutfall svarenda	Vikmörk +/-	Hlutfall
Já, ullin er flokkuð	528	96%	1,6%	96%
Nei, ullinni er skilað in óflokkaðri	22	4%	1,6%	4%
Fjöldi svarenda	**550**			
Veit ekki	4			
Vil ekki svara	2			
Á ekki við (fékk ekki spurningu)*	16			
Alls	**572**			

**Spurningin var lögð fyrir þá einstaklinga sem sögðust skila ull af búinu til vinnslu til Ístex.*

Tafla 13. Eftir hverju er ullin flokkuð?

	Fjöldi	Hlutfall svarenda	Hlutfall
Eftir litum	484	92%	92%
Eftir gæðum	447	85%	85%
Eftir hreinleika	382	72%	72%
Fjöldi svarenda	**527**		
Veit ekki	1		
Á ekki við (fékk ekki spurningu)*	44		
Alls	**572**		

**Spurningin var lögð fyrir þá einstaklinga sem sögðust flokka ullina skv. flokkunarkerfi Ístex áður en henni er skilað inn. Svarendur gátu valið fleiri en einn svarmöguleika. Þess vegna er samanlagt hlutfall svarenda hærra en 100%.*

Þegar spurt var hversu vel eða illa fólki fyndist vera borgað fyrir kíló af fyrsta flokks hvítri ull hjá Ístex kom í ljós að 11% fannst mjög eða frekar vel borgað (sjá töflu 14). Því næst kom opin spurning þar sem þátttakendur voru spurðir hvað þeim þætti ásættanlegt að greitt væri fyrir kíló af fyrsta flokks hvítri ull hjá Ístex og gátu þeir skrifað inn þá upphæð sem þeim hugnaðist. Samkvæmt ullarverðmati Ístex árið 2020 var verð fyrir kíló af fyrsta flokks hvítri ull 415 krónur.[1] Um 69% svarenda töldu að sanngjarnt verð fyrir eitt kíló af fyrsta flokks hvítri ull hjá Ístex væri á bilinu 500 til 1100 krónur. Sumir kusu að skrifa ekki ákveðna upphæð heldur sögðu að greiða mætti meira fyrir ullina eða að greiðsla fyrir ullina þyrfti að vera þannig að hún stæði að minnsta kosti undir rúningnum (sjá töflu 15).

[1] Sjá https://ullarmat.is/wp-content/uploads/2019/10/ullarverd_2020.pdf

Tafla 14. Hversu vel eða illa finnst þér vera borgað fyrir kíló af fyrsta flokks hvítri ull hjá Ístex?

	Fjöldi	Hlutfall svarenda	Vikmörk +/-	Hlutfall
Mjög vel borgað	4	1%	0,7%	1%
Frekar vel borgað	54	10%	2,6%	10%
Hvorki vel né illa borgað	96	18%	3,3%	18%
Frekar illa borgað	196	38%	4,2%	38%
Mjög illa borgað	172	33%	4,0%	33%
Fjöldi svarenda	**522**			
Veit ekki	39			
Vil ekki svara	11			
Á ekki við	325			
Alls	**572**			

Tafla 15. Hversu mikið finnst þér ásættanlegt að greitt sé fyrir kíló af fyrsta flokks hvítri ull hjá Ístex?

	Fjöldi	Hlutfall svarenda	Vikmörk +/-	Hlutfall
500-800 krónur	89	36%	6,0%	36%
801-1100 krónur	81	33%	5,9%	33%
1101-1500 krónur	31	13%	4,2%	13%
1501-2000	14	6%	2,9%	6%
2001-2500	5	2%	1,8%	2%
2501-3000	4	2%	1,6%	2%
3001-4600	2	1%	1,1%	1%
Mætti vera meira	7	3%	2,1%	3%
Verð sem stendur undir rúningskostnaði	11	5%	2,6%	5%
Fjöldi svarenda	**244**			
Veit ekki	49			
Vil ekki svara	279			
Alls	**572**			

Svarendur gátu valið hvort þeir vildu skrá í opinn reit hvað þeim þætti ásættanlegt verð fyrir fyrsta flokks hvíta ull hjá Ístex.
Svör þeirra sem tóku afstöðu til spurningarinnar voru tekin saman og eru hér sett fram sem verðbil.
Þegar könnunin var lögð fyrir var verð fyrir fyrsta flokks hvíta ull hjá Ístex 415 krónur kílóið.

Næst var spurt um hvað svarendur myndu gera við ullina ef ekki væri ullarvinnsla í landinu. Hægt var að merkja við fleiri en einn valkost. Flest merktu við að þau myndu senda ullina úr landi til að skapa verðmæti úr henni þar. Um 26% merktu við að þau myndu henda ullinni ef ekki væri ullarvinnsla í landinu. Um 20% myndu nota ullina í uppgræðslu lands, 12% myndu vinna úr henni heima og 9% myndu senda hana úr landi til að láta vinna hana þar. Nokkur töldu að þau myndu

nota ullina í annað en þá valmöguleika sem komu fram í spurningunni. Þegar svarendur tiltóku nánar hvað þeir myndu gera við ullina ef það væri ekki ullarvinnsla í landinu kom oftast fram að þeir myndu koma ullinni í vinnslu innanlands eða nota hana til einangrunar í húsum.

Tafla 16. Hvað myndir þú gera við ullina ef ekki væri ullarvinnsla í landinu?

	Fjöldi	Hlutfall svarenda	Hlutfall
Senda hana úr landi til að skapa verðmæti úr henni þar	201	36%	36%
Henda henni	145	26%	26%
Nýta hana í uppgræðslu lands	112	20%	20%
Vinna úr henni heima	69	12%	12%
Senda hana úr landi til að láta vinna hana fyrir mig	52	9%	9%
Annað	41	7%	7%
Fjöldi svarenda	**442**		
Veit ekki	110		
Vil ekki svara	20		
Alls	**572**		

Hér voru svarendur beðnir um að merkja við einn eða tvo svarmöguleika.

Heimavinnsla

Eftirfarandi niðurstöður sýna svör sem viðkoma heimvinnslu á ull og hvernig unnið er úr ull á bæjum þar sem slíkt er stundað. Um 22% höfðu mjög eða frekar mikinn áhuga á heimsvinnslu á ull (sjá töflu 17). Áberandi munur var á kynjunum þegar spurt var út í áhuga á heimavinnslu. Þar höfðu 41% kvenna mjög mikinn eða frekar mikinn áhuga á heimavinnslu á ull en aðeins 12% karla sýndu sama áhuga. Áhugasamasti aldurshópurinn um heimavinnslu á ull var elsti aldurshópurinn, 56 ára og eldri, svarendur á aldrinum 40 til 55 ára höfðu næst mestan áhuga og minnstan áhuga höfðu svarendur á aldrinum 18 til 39 ára (sjá viðauka, bakgrunnstöflu 9)

Tafla 17. Hversu mikinn eða lítinn áhuga hefur þú á heimavinnslu á ull?

	Fjöldi	Hlutfall svarenda	Vikmörk +/-	Hlutfall
Mjög mikinn áhuga	35	6%	2,1%	6%
Frekar mikinn áhuga	85	16%	3,1%	16%
Hvorki mikinn né lítinn áhuga	99	18%	3,3%	18%
Frekar lítinn áhuga	102	19%	3,3%	19%
Mjög lítinn áhuga	221	41%	4,1%	41%
Fjöldi svara	**542**			
Veit ekki	13			
Vil ekki svara	17			
Alls	**572**			

Þegar spurt var hvort stunduð væri einhvers konar heimavinnsla á ull á bænum kom fram að 15% stunduðu heimavinnslu til eigin nota eða til sölu en 87% sögðust ekki stunda slíkt (sjá töflu 18). Rúmlega helmingur svaraði að öll ull sem notuð væri til heimavinnslu kæmi af búinu en tæplega fjórðungur sagði að öll ullin væri keypt. Um fjórðungur svarenda nýtti bæði ull af búinu og aðkeypta ull til heimavinnslunnar (sjá töflu 19).

Tafla 18. Er einhvers konar heimavinnsla á íslenskri ull stunduð á bænum?

	Fjöldi	Hlutfall svarenda	Vikmörk +/-	Hlutfall
Nei, engin heimavinnsla	474	84%	3,0%	84%
Já, til eigin nota	61	11%	2,6%	11%
Já, til sölu	22	4%	1,6%	4%
Nei, en ég er að hugsa um að hefja slíka starfsemi	18	3%	1,5%	3%
Fjöldi svarenda	**560**			
Vil ekki svara	12			
Alls	**572**			

Svarendur gátu valið fleiri en einn svarmöguleika. Þess vegna er samanlagt hlutfall svarenda hærra en 100%.

Tafla 19. Kemur ullin sem notuð er í heimavinnslunni af búinu eða er ullin keypt?

	Fjöldi	Hlutfall svarenda	Hlutfall
Öll ull kemur af búinu	11	52%	52%
Öll ull er keypt	5	24%	24%
Mest af ullinni er keypt en einhver kemur af búinu	3	14%	14%
Mest af ullinni kemur af búinu en einhver er keypt	2	10%	10%
Fjöldi svarenda	**21**		
Veit ekki	1		
Á ekki við (fékk ekki spurningu)*	550		
Alls	**572**		

**Spurningin var lögð fyrir þá einstaklinga sem svöruðu því að þeir seldu þá heimavinnslu sem stunduð væri á bænum.*

Spurt var hverjir sinntu heimavinnslu á bænum og gátu svarendur merkt við fleiri en einn valkost. Af þeim sem svöruðu spurningunni sagði tæplega helmingur að þeir sjálfir sinntu heimavinnslunni. Af þeim sem sinntu sjálfir heimavinnslu ullar á bænum voru konur í meirihluta, eða tíu konur og einn karl. Ellefu svöruðu að eiginkona eða sambýliskona þeirra sinnti heimvinnslunni en aðeins einn þátttakandi sagði eiginmann eða sambýlismann sinna heimavinnslu á búinu. Þrír sögðu að dóttir eða dætur sinntu heimavinnslu og þrír að móðir þeirra sinnti heimavinnslu. Enginn merkti við að faðir eða sonur sinnti slíku (tafla 20).

Tafla 20. Hverjir sinna heimavinnslunni á bænum?

	Fjöldi	Hlutfall svarenda
Ég (svarandi er kona)	10	45%
Ég (svarandi er karl)	1	5%
Eiginkona/sambýliskona	11	50%
Eiginmaður/sambýlismaður	1	5%
Dóttir/dætur	3	14%
Móðir	3	14%
Annar	1	5%
Fjöldi svara	**30**	
Fjöldi svarenda	**21**	
Veit ekki	1	
Á ekki við (fékk ekki spurningu)*	550	
Alls	**572**	

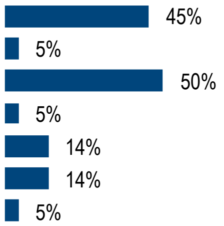

**Spurningin var lögð fyrir þá einstaklinga sem svöruðu því að þeir seldu þá heimavinnslu sem stunduð væri á bænum*

Þeir sem svöruðu að þeir seldu ullarframleiðsluna á bænum voru spurðir um hvers konar heimavinnsla væri seld. Hægt var að velja fleiri en einn valkost og var nokkuð jöfn dreifing á því hvaða ullarafurðir væru seldar. Flestir svöruðu því að að prjónaskapur og hekl væri sú heimavinnsla sem seld væri, eða 16 manns, og aðeins einn sagði vefnað vera seldan frá býlinu (sjá töflu 21). Því næst voru sauðfjárbændur spurðir að því að ef til heimavinnslu kæmi, hvers konar heimavinnslu viðkomandi hefði hugsað sér að væri seld frá bænum. Aftur var dreifing svara nokkuð jöfn en algengasta svarið var annað hvort prjónaskapur og hekl eða spunnið band úr ull, og var hlutfall hvors svarmöguleika 39% (tafla 22). Þeir sem stunduðu heimavinnslu á ull eða ætluðu sér að stunda slíka starfsemi voru spurðir hvar heimavinnslan yrði seld. Allir níu sem svöruðu spurningunni svöruðu að heimavinnsla yrði eingöngu seld heima á bænum.

Tafla 21. Hvers konar heimavinnsla á íslenskri ull er seld frá bænum?

	Fjöldi	Hlutfall svarenda	Hlutfall
Prjónaskapur/hekl	16	73%	73%
Spunnið band úr ull	4	18%	18%
Þæfð ull	7	32%	32%
Grófhreinsuð og snyrt ull	5	23%	23%
Band	5	23%	23%
Þvegin og kembd ull, tilbúin til frekari vinnslu	5	23%	23%
Vefnaður	1	5%	5%
Annað	4	18%	18%
Fjöldi svarenda	**22**		
Á ekki við (fékk ekki spurningu)*	550		
Alls	**572**		

*Spurningin var lögð fyrir þá einstaklinga sem svöruðu því að þeir seldu þá heimavinnslu sem stunduð væri á bænum.

Svarendur gátu valið fleiri en einn svarmöguleika. Þess vegna er samanlagt hlutfall svarenda hærra en 100%.

Tafla 22. Ef til heimavinnslu kæmi, hvers konar heimavinnsla hefur þú hugsað þér að yrði seld frá bænum?

	Fjöldi	Hlutfall svarenda	Hlutfall
Spunnið band úr ull	7	39%	39%
Prjónaskapur/hekl	7	39%	39%
Grófhreinsuð og snyrt ull	5	28%	28%
Þæfð ull	5	28%	28%
Þvegin og kembd ull, tilbúin til frekari vinnslu	4	22%	22%
Vefnaður	4	22%	22%
Band	5	22%	22%
Annað	2	11%	11%
Fjöldi svarenda	**13**		
Veit ekki	5		
Á ekki við (fékk ekki spurningu)*	554		
Alls	**572**		

**Spurningin var lögð fyrir þá einstaklinga sem svöruðu því að þeir seldu að þeir væru að hugsa um að hefja* heimavinnslu á íslenskri ull.

Svarendur gátu valið fleiri en einn svarmöguleika. Þess vegna er samanlagt hlutfall svarenda hærra en 100%.

Um 42% svarenda höfðu mikinn eða frekar mikinn áhuga á að láta spinna sérstakt band úr ull sem hægt væri að rekja til búsins. Svipaður fjöldi, eða 39%, höfðu mjög eða frekar lítinn áhuga á slíku. Fimmtungur svaraði því að þeir hefðu hvorki mikinn né lítinn áhuga á að láta spinna sérstakt band úr ull sem hægt væri að rekja til búsins (sjá töflu 23). Konur höfðu meiri áhuga (52%) á slíku miðað við karla (35%). Ekki kom fram tölfræðilega marktækur aldursmunur né búsetumunur á hversu

áhugasamt fólk var um að hægt væri að spinna sérstakt band úr ull sem hægt væri að rekja til búsins (sjá viðauka, bakgrunnstafla 12).

Tafla 23. Hversu mikinn eða lítinn áhuga hefur þú á að láta spinna sérstakt band úr ullinni þinni sem hægt væri að rekja til búsins?

	Fjöldi	Hlutfall svarenda	Vikmörk +/-	Hlutfall
Mjög mikinn	82	16%	3,1%	16%
Frekar mikinn	134	26%	3,7%	26%
Hvorki mikinn né lítinn	104	20%	3,4%	20%
Frekar lítinn	75	14%	3,0%	14%
Mjög lítinn	129	25%	3,7%	25%
Fjöldi svara	**524**			
Veit ekki	33			
Vil ekki svara	15			
Alls	**572**			

Sölusíða fyrir ull

Spurt var út í áhuga sauðfjárbænda á sölu ullar gegnum vefverslun. Fyrst var kannað hversu mikinn eða lítinn áhuga viðkomandi hafði á að taka þátt í að þróa sameiginlega vefverslun fyrir íslenska ull í samstarfi við Textílmiðstöðina. Um 34% svarenda hafði mikinn eða frekar mikinn áhuga á að taka þátt í slíku. Tæplega þriðjungur hafði hvorki mikinn né lítinn áhuga á að taka þátt í samstarfi og rúmlega þriðjungur hafði mjög eða frekar lítinn áhuga (sjá töflu 24).

Tafla 24. Hversu mikinn eða lítinn áhuga hefur þú á að taka þátt í að þróa sameiginlega vefverslun fyrir íslenska ull og ullarvörur í samstarfi við Textílmiðstöðina?

	Fjöldi	Hlutfall svarenda	Vikmörk +/-	Hlutfall
Mjög mikinn	43	8%	2,4%	8%
Frekar mikinn	135	26%	3,8%	26%
Hvorki mikinn né lítinn	153	30%	4,0%	30%
Frekar lítinn	80	16%	3,2%	16%
Mjög lítinn	99	19%	3,4%	19%
Fjöldi svara	**510**			
Veit ekki	45			
Vil ekki svara	17			
Alls	**572**			

Því næst var fólk spurt að því hvað það teldi vera sanngjarna álagningu á vöru þeirra í vefverslun (sjá töflu 25). Meirihlutinn, eða 63%, svaraði því að hann teldi sanngjarna álagningu vera á bilinu 31-60%. Tæplega fjórðungur taldi sanngjarna álagningu vera lægri en 30% og 11% taldi sanngjarna álagningu á vöru þeirra í vefverslun vera á bilinu 61-100%. Fámennasti hópurinn, eða 2%, taldi sanngjarna verðlagningu vera hærri en 100%.

Tafla 25. Hvað myndir þú telja sanngjarna álagningu á þinni vöru í vefverslun?

	Fjöldi	Hlutfall svarenda	Vikmörk +/-	Hlutfall
Lægri en 30%	32	24%	7,4%	24%
Á bilinu 31-60%	82	63%	8,3%	63%
Á bilinu 61-100%	15	11%	5,5%	11%
Hærri en 100%	2	2%	2,1%	2%
Fjöldi svara	**131**			
Veit ekki	42			
Vil ekki svara	5			
Á ekki við (fékk ekki spurningu)*	394			
Alls	**572**			

*Spurningin var lögð fyrir þá einstaklinga sem svöruðu að þeir hefðu mjög eða frekar mikinn áhuga á að taka þátt í að þróa sameiginlega vefverslun fyrir íslenska ull og ullarvörur í samstarfi við Textílmiðstöðina.

Náttúruvæn ullarframleiðsla

Hér á eftir verða sýndar niðurstöður spurninga sem könnuðu viðhorf sauðfjárbænda gagnvart náttúruvænni ullarframleiðslu á Íslandi. Í fyrstu spurningunni var skoðað hversu mikilvægt eða lítilvægt þeim fyndist að ullarframleiðsla á Íslandi væri umhverfisvæn. Miklum meirihluta eða 90% svarenda fannst umhverfisvæn ullarframleiðsla vera mjög eða frekar mikilvæg (tafla 26).

Tafla 26. Hversu mikilvægt eða lítilvægt finnst þér að ullarframleiðsla á Íslandi sé umhverfisvæn?

	Fjöldi	Hlutfall svarenda	Vikmörk +/-	Hlutfall
Mjög mikilvægt	279	52%	4,2%	52%
Frekar mikilvægt	206	38%	4,1%	38%
Hvorki mikilvægt né lítilvægt	41	8%	2,2%	8%
Frekar lítilvægt	9	2%	1,1%	2%
Mjög lítilvægt	6	1%	0,9%	1%
Fjöldi svara	**541**			
Veit ekki	11			
Vil ekki svara	20			
Alls	**572**			

Þegar spurt var hvað fólk teldi að ætti að einkenna umhverfisvæna íslenska framleiðslu merktu flestir sem svöruðu við að bandið/ullin ætti að vera 100% íslensk (79%) og að öll ullarvinnsla ætti að fara fram á Íslandi (74%) Fæstir töldu að það sem ætti að einkenna umhverfisvæna ullarframleiðslu á Íslandi væri að bandið/ullin af kindunum væri af kindum sem gengju á ræktuðu landi (11%) (sjá töflu 27). Þátttakendur fengu tækifæri til þess koma á framfæri hvað annað ætti að einkenna umhverfisvæna íslenska ullarframleiðslu. Þar kom fram að svarendur töldu að sjá ætti til þess að ekki væri gengið á landgæði við beit og að tryggja þyrfti góða meðferð á dýrum.

Tafla 27. Hvað telur þú að eigi að einkenna umhverfisvæna íslenska ullarframleiðslu?

	Fjöldi	Hlutfall svarenda	Hlutfall
Bandið/ullin sé 100% íslensk	414	79%	79%
Ullarvinnslan fari öll fram á Íslandi	391	74%	74%
Ekki séu notuð skaðleg efni við vinnslu ullarinnar (t.d. við þvott, litun og aðra meðhöndlun)	369	70%	70%
Vinnsla ullarinnar hafi ekki í för með sér mengun (t.d. ferskvatnsmengun og loftmengun)	350	66%	66%
Að ullin sem kemur af hverri kind sé fullnýtt	302	57%	57%
Hægt að rekja bandið/ullina til búsins	286	54%	54%
Framleiðsla ullarinnar sé með lágt kolefnisspor	273	52%	52%
Ullin sé umhverfisvottuð (með t.d. Svaninum eða Evrópublóminu)	253	48%	48%
Bandið/ullin sé af kindum sem hafa ekki fengið erfðabreytt fóður	205	39%	39%
Bandið/ullin sé af kindum sem ganga á óræktuðu landi	161	31%	31%
Hægt að rekja bandið/ullina til kindarinnar	106	20%	20%
Bandið/ullin sé af kindum sem ganga á ræktuðu landi	59	11%	11%
Annað	38	7%	7%
Fjöldi svarenda	**527**		
Veit ekki	26		
Vil ekki svara	19		
Alls	**572**		

Svarendur gátu valið fleiri en einn svarmöguleika. Þess vegna er samanlagt hlutfall svarenda hærra en 100%.

Þegar spurt var hversu miklar eða litlar áhyggjur þátttakendur hefðu af umhverfisáhrifum textílframleiðslu í heiminum sögðust 30% hafa mjög eða frekar miklar áhyggjur en 34% höfðu mjög eða frekar litlar áhyggjur (sjá töflu 28). Þegar hlutfall þeirra sem hafði miklar eða frekar miklar áhyggjur var skoðað eftir kyni, aldri og búsetu kom í ljós að konur voru áhyggjufyllri (39%) en karlar (26%). Ekki var munur á hversu áhyggjufullt fólk var eftir aldri og búsetu (sjá viðauka, bakgrunnstöflu 17).

Tafla 28. Hversu miklar eða litlar áhyggjur hefur þú af umhverfisáhrifum textílframleiðslu í heiminum?

	Fjöldi	Hlutfall svarenda	Vikmörk +/-	Hlutfall
Mjög miklar áhyggjur	30	6%	2,2%	6%
Frekar miklar áhyggjur	112	24%	3,9%	24%
Hvorki miklar né litlar áhyggjur	169	36%	4,3%	36%
Frekar litlar áhyggjur	87	19%	3,5%	19%
Mjög litlar áhyggjur	71	15%	3,2%	15%
Fjöldi svara	**469**			
Veit ekki	80			
Vil ekki svara	23			
Alls	**572**			

Þekking, áhugi og verðmæti

Næstu töflur sýna hvar sauðfjárbændur telja að þekking og verðmæti íslensku ullarinnar liggja. Þegar spurt var hvort sauðfjárbændur hefðu áhuga á að auka þekkingu sína á ýmsum þáttum tengdum ullarræktun kom fram að algengast var að bændur vildu auka þekkingu sína á meðferð ullar við og eftir rúning (56%) og ræktun fjár með ullargæði í huga (53%) (sjá töflu 29).

Tafla 29.Hefur þú áhuga á að auka þekkingu þína á eftirfarandi:

	Fjöldi	Hlutfall svarenda	Hlutfall
Meðferð ullar við og eftir rúning	307	56%	56%
Ræktun fjár með ullargæði í huga	292	53%	53%
Ullarmati til að vita hvaða vinnsla henti hverri ullargerð best	233	42%	42%
Fóðrun fjár með ullargæði í huga	227	42%	42%
Ræktun fjár með ullarliti í huga	219	40%	40%
Handverki tengt ull	185	34%	34%
Meðferð ullar til frekar vinnslu (spuna, þæfingu, o.s.frv.)	182	33%	33%
Markaðssetningu ullarvara	181	32%	32%
Vöruþróun ullarvara	177	32%	32%
Umhverfisvottaðri ull	162	29%	29%
Litun ullar með jurtum og/eða öðrum efnum	138	25%	25%
Fjöldaframleiðslu hluta úr ull	122	22%	22%
Stafrænni tækni tengdri ull	99	18%	18%
Ég hef ekki áhuga á að auka þekkingu mína á ofangreindum atriðum	66	12%	12%
Annað	16	3%	3%
Fjöldi svarenda	**505**		
Veit ekki	26		
Vil ekki svara	41		
Alls	**572**		

Svarendur gátu valið fleiri en einn svarmöguleika. Þess vegna er samanlagt hlutfall svarenda hærra en 100%.

Opnar spurningar

Þegar spurt var hvar svarendur teldu helstu möguleika sauðfjárbænda í að auka verðmæti ullarinnar liggja nefndu margir þætti sem við koma fjárræktun, umhirðu ullarinnar og rúning. Að mati svarenda þyrfti að huga betur að umhirðu ullarinnar og að halda henni hreinni. Einnig þyrfti að vanda til verka við rúning og rýja á réttum tíma en erfitt geti hins vegar reynst að fá rúningsmenn þegar best hentar. Þá þarf að huga betur að ræktun fjár með gæði ullar í huga. Þó nokkrir sögðu að auka þyrfti vöruþróun og markaðssetningu á ullarvörum. Sumir nefndu að skoða mætti að flytja ullina úr landi og nokkrir bentu á að verðmæti ullarinnar mætti auka með heimavinnslu, með því að leggja meiri áherslu á umhverfisvæna ull eða að hægt væri að rekja ullina til býlis. Einnig kom fram að ef borgað væri betur fyrir ullina myndu bændur leggja sig meira fram við að skila betri ull til vinnslu. Sumir vildu sjá fleiri smærri fyrirtæki sem taka við ull og nokkrir kölluðu eftir sanngjarnari ullarviðskiptaháttum hjá móttökuaðila ullarinnar (sjá töflu 30).

Tafla 30. Hvar telur þú að helstu möguleikar sauðfjárbænda liggi í að auka verðmæti ullarinnar?

Yfirflokkur	Nánari skýring	Fjöldi	Dæmi um athugasemdir
Ullarvinnsla heima fyrir		**189**	
	Bæta umhirðu og gæði ullar	88	„Reyna að ná ullinni af hreinni og án þess að hey eða mor sé með.“
	Vanda til verka við rúning	43	„Vanda rúning og tímasetningu á rúning.“
	Huga betur að fjárræktun	50	„Rækta fé með góða ull.“
	Með góðri meðferð á fénu/góðum húsakosti	8	„Með betri umhirðu á ullinni og reyna að hafa nægan hreinleika í húsunum, góð loftræsting og því umlíkt.“
Markaður fyrir ull og ullarvörur		**99**	
	Með markaðssetningu	20	„Meiri markaðssetningu og auglýsingar á gæðum ullarinnar.“
	Með útflutningi á ull	4	„Innanlandsmarkaður er kannski ekki nægur. Efla útflutning og auka áhuga útlendinga fyrir íslenskri ull.“
	Efla vöruþróun og auka fjölbreytni í ullarvörum	52	„Með öflugri vöruþróun og úrvinnslu.“
	Með heimaframleiðslu	9	„Vinna ullina heima fyrir og selja „beint af býli“.“
	Leggja áherslu á umhverfisvæna ull	9	„Ég held að umhverfismálin skipti máli í æ ríkari mæli.“
	Með ull sem er hægt að rekja til býlis	5	„Með því að upprunamerkja hana meira og selja beint til handverksfólks bæði innanlands og erlendis. Litlar spunaverksmiðjur sem vinna band úr ull sem hægt er að rekja til hverrar kindar munu auka verðmæti ullar margfalt.“
Viðskipti með ull		**56**	
	Hækka greiðslur fyrir ull	36	„Hækka ullarverð þannig að bændur sjái sér meiri hag i því að gera betur.“
	Hafa fleiri smærri fyrirtæki sem taka við ull	13	„Með því að setja upp litlar ullarvinnslur eins og Uppspunna og Mosabotna víða um land.Til að tengja bændur betur við aðila sem vinna úr ullinni eða þá að þeir geri það sjálfir.“
	Sanngjarnari ullarviðskiptahættir	7	„Flestir bændur flokka og ganga vel frá ullinni sinni en fá ekki þakkir fyrir. Lágt verð og flokkafelling á heilu pokunum þó það finnist einn leirugur ullarlokkur er ekki í lagi.“
Frekari fræðsla um ullarvinnslu		**11**	
		11	„Bæta og stórauka menntun og kröfur til rúningsmanna á Íslandi og auka áhuga á góðum rúningi. Tryggja að góðar leiðbeiningar um rétta flokkun ullar séu auðveldar í aðgengi fyrir bændur.“
Annað		**14**	
Fjöldi		**369**	

Í lok könnunarinnar voru þátttakendur spurðir að því hvort þeir vildu koma einhverju fleiru á framfæri og gafst þeim þá færi á að skrifa það sem þeim lá á hjarta. Greina mátti nokkra óánægju svarenda með ullarviðskipti og nefndu þó nokkrir að ullargreiðslur frá Ístex þyrftu að vera hærri því það borgaði sig í raun ekki að skila inn ullinni eins og ullarmat og greiðslum er háttað í dag. Einnig voru sumir svarendur ósáttir við hvernig ullin er metin og að smávægileg mistök bænda við flokkun verði til þess að bændur fái mun minna fyrir ullina en skyldi.

Hluti svarenda sagðist vilja sjá aukna vöruþróun á ullarvörum og frekara samstarf við handverksfólk eða smærri fyrirtæki. Sumir lögðu áherslu á að ullin væri umhverfisvæn og að leggja mætti meiri áherslu á það en einnig að hafa þyrfti umhverfissjónarmið að leiðarljósi við ullarvinnslu.

Í svörum þátttakenda kom enn fremur fram ákall um að fjölbreytni sauðfjárlita væri viðhaldið og ósk um að betur væri greitt fyrir ull í öðrum litum en hvítum. Að síðustu lýstu nokkrir yfir ánægju með spurningakönnunina og að áhugi væri sýndur á ullarvinnslu og verðmætaaukningu ullarinnar (sjá töflu 31).

Tafla 31. Er eitthvað sem þú vilt koma á framfæri í lokin?

Yfirflokkur	Nánari skýring	Fjöldi	Dæmi um athugasemdir
Óánægja		**66**	
	Það ætti að greiða meira fyrir ullina	42	„Ef bændur fengju betur borgað yrði meira lagt í ræktun og umhirðu ullarinnar."
	Ullarmat er ósanngjarnt	20	„Ég hætti að flokka, var ekki að skila sér, annað árið hrós og næsta ár allt í hausinn, vissi ekki annað en ég gerði þetta eins"
	Ull er sótt of seint	4	„Ullin er sótt allt of seint að vetrinum. Búin að veltast marga mánuði um hávetur við allavega aðstæður. Blotnar og gæðin versna."
Markaður fyrir ull og samstarf		**16**	
	Möguleikar á nýtingu ullarinnar	5	„Fyndist afskaplega áhugavert ef sett upp og unnið úr mýkstu ullinni og prjónað nærföt til sölu, það er algjört gull."
	Frekara samstarf við handverksfólk/smærri fyrirtæki	11	„Væri til í að láta handsverksfólk hafa ull til tilraunavinnslu fyrir mjög sanngjarnt verð ef vilji væri fyrir því."
Umhverfissjónarmið		**12**	
		12	„Nýta alla ull, sú ull sem ekki er nothæf til finni vinnslu gæti kannski gengið í einangrun húsa með einhverjum breytingum, það myndi minnka innflutning á efni til einangrunar og minnka kolefnisspor um leið."
Gera sauðfjárlitum hærra undir höfði		**12**	
		12	„Það er nauðsynlegt að viðhalda sem flestum litum í sauðfé."
Dýravelferð		**8**	
		8	„Hér látum við skepurnar njóta vafans og tökum fé á hús eftir veðurfari og aðstæðum hverju sinni og látum ullarkaupandann sitja á hakanum."
Auka fræðslu um ull		**5**	
		5	„Bændum vantar vitneskju um hver raunveruleg verðmæti ullarinnar eru og hvernig þau megi aukast."
Ánægja með að ullarvinnslu sé sýndur áhugi		**6**	
		6	„Gleðst yfir áhuga á verðmæti ullarinnar"
Ræktun		**4**	
		4	„Auka úrval á sæðingarstöðvum af hrútum með góða ull"
Annað		**14**	
		14	„Það á að gera ullinni og öðru í sambandi við sauðfé hærra undir höfði."
Fjöldi		**143**	

Kynjamunur á áhuga á ull og þáttum sem tengjast ull

Þegar svör sauðfjárbænda voru greind eftir kyni, aldri og búsetu kom í ljós að gegnumgangandi kynjamunur var á áhuga á ull, ullarræktun og þekkingaröflun á þáttum sem viðkoma vinnslu ullar. Konur voru áhugasamari en karlar um ullarræktun, heimavinnslu á ull og að láta spinna sérstakt band úr ullinni sem hægt væri að rekja til búsins, sjá mynd 1.

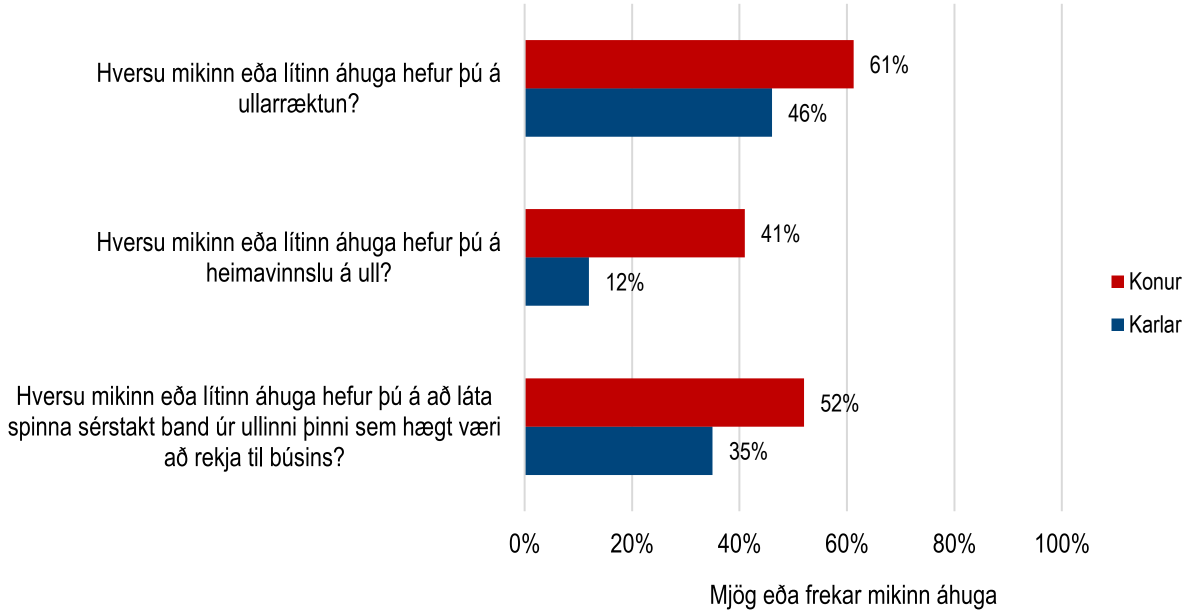

Mynd 1. Munur á áhuga karla og kvenna á ullarræktun og vinnslu ullar

Hlutfallslega jafn margir karlar og konur höfðu áhuga á að þróa sameiginlega vefverslun fyrir íslenska ull og ullarvörur í samstarfi við Textílmiðstöðina (35%). Fleiri konur, eða 13%, höfðu mikinn áhuga á samstarfi meðan 5% karla höfðu mikinn áhuga. Hins vegar voru fleiri karlar (30%) sem höfðu frekar mikinn áhuga miðað við konur sömu skoðunar (22%) (sjá mynd 2).

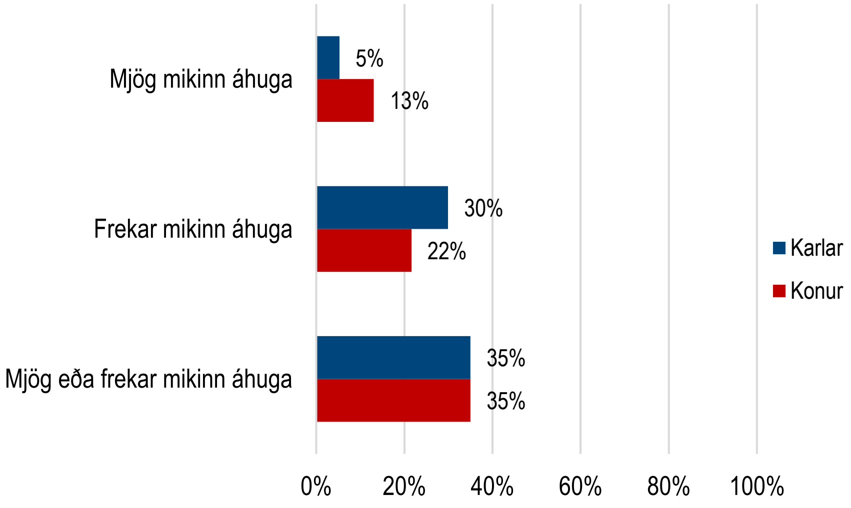

Mynd 2. Munur á áhuga karla og kvenna á því að taka þátt í að þróa sameiginlega vefverslun fyrir íslenska ull og ullarvörur í samstarfi við Textílmiðstöðina

Miklum meirihluta fannst mjög eða frekar mikilvægt að ullarframleiðsla á Íslandi væri umhverfisvæn, eða 90% í heildina, og var ekki kynjamunur, aldursmunur né munur á búsetu þar á (sjá viðauka, bakgrunnstafla 15). Hins vegar kom í ljós að fleiri konur höfðu mjög eða frekar miklar áhyggjur af umhverfisáhrifum textílframleiðslu í heiminum (39%) en karlar (25%), (sjá viðauka, bakgrunnstafla 17). Þegar sauðfjárbændur voru spurðir hvað þeir teldu að ætti að einkenna umhverfisvæna íslenska ullarframleiðslu kom aftur í ljós kynjamunur á ákveðnum þáttum. Fleiri konur (87%) en karlar (76%) töldu að það sem ætti að einkenna umhverfisvæna íslenska ullarframleiðslu væri að bandið/ullin væri 100% íslensk. Hlutfallslega fleiri konur töldu að ullarvinnslan ætti að fara öll fram á Íslandi (85%) miðað við karla (71%). Að lokum kom fram kynjamunur þar sem fleiri konur (26%) töldu að það ætti að vera hægt að rekja bandið/ullina til kindarinnar frekar en karlar (17%), (sjá viðauka, bakgrunnstöflu 16).

Kynjamunur kom fram í svörum sauðfjárbænda þegar þeir voru beðnir um að svara hvort þeir hefðu áhuga á að auka þekkingu sína á ýmsum sviðum sem tengjast sauðfjárræktun, vinnslu og markaðssetningu ullar (sjá mynd 3). Fyrst kom fram að konur höfðu meiri áhuga á handverki tengdri ull (52%) miðað við karla (26%). Einnig höfðu fleiri konur (41%) áhuga á að auka þekkingu sína á litun ullar með jurtum og/eða öðrum efnum en karlar (18%). Þá höfðu konur (46%) meiri áhuga á að auka þekkingu sína á meðferð ullar til frekari vinnslu (spuna, þæfingu o.s.frv.) en karlar (28%).

Einnig höfðu konur meiri áhuga á stafrænni tækni tengdri ull (23%) en karlar (16%) sem og meiri áhuga á að auka þekkingu sína á umhverfisvottaðri ull (41%) en karlar (25%). Að lokum kom fram kynjamunur í áhuga á vöruþróun ullarvara þar höfðu 40% kvenna áhuga á að auka þekkingu sína á því sviði meðan 30% karla sýndu því áhuga.

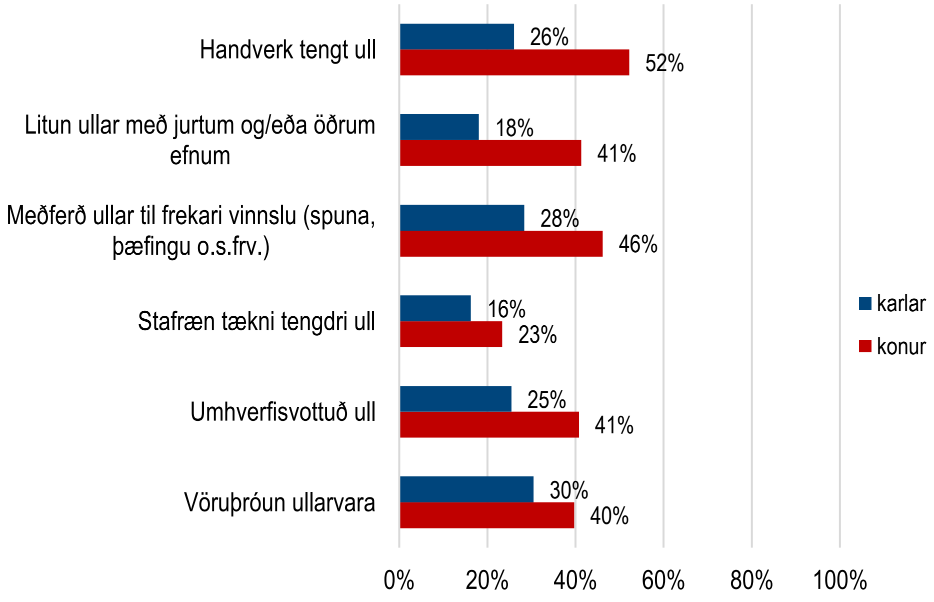

Mynd 3. Munur á áhuga karla og kvenna á þekkingaraukningu tengdri ull

VIÐAUKI

Hér á eftir verða svör þátttakenda greind eftir kyni, aldri og búsetu. Eintaka spurningar innhéldu ekki lágmarksfjölda svarenda fyrir eftirfarandi greiningarnar svo þær töflur verða ekki birtar hér að neðan.

Bakgrunnstafla 1. Hversu mikinn eða lítinn áhuga hefur þú á ullarræktun?

	Mjög mikinn áhuga	Frekar mikinn áhuga	Hvorki mikinn né lítinn áhuga	Frekar lítinn áhuga	Mjög lítinn áhuga	Fjöldi svarenda	Mjög eða frekar mikinn áhuga
Heild	13%	37%	32%	13%	5%	569	51%
Kyn**							
Karl	10%	36%	35%	14%	6%	353	46%
Kona	19%	42%	27%	9%	3%	192	61%
Aldur*							
18-39 ára	9%	37%	42%	7%	4%	67	46%
40-55 ára	10%	36%	34%	13%	8%	182	46%
56 ára og eldri	17%	41%	26%	13%	3%	276	58%
Búseta							
Suðurland og Suðvesturland	19%	35%	31%	13%	2%	94	54%
Vesturland og Vestfirðir	12%	36%	38%	12%	2%	130	48%
Norðurland	10%	37%	31%	15%	7%	265	47%
Austurland	18%	45%	28%	6%	4%	80	63%

Marktækur munur er á hópum; *$p < 0,05$, **$p < 0,01$, ***$p < 0,001$

Bakgrunnstafla 2. Hvenær er rúið á búinu þínu?

	Það er rúið á haustin	Það er rúið á veturna	Það er rúið bæði á haustin og veturna (snoð)	Það er rúið á vorin	Fjöldi svarenda
Heild	11%	6%	80%	3%	568
Kyn**					
Karl	12%	5%	80%	2%	353
Kona	7%	8%	79%	6%	191
Aldur**					
18-39 ára	3%	3%	94%	0%	67
40-55 ára	7%	5%	85%	3%	182
56 ára og eldri	13%	8%	74%	4%	276
Búseta [óg]					
Suðurland og Suðvesturland	16%	9%	71%	4%	93
Vesturland og Vestfirðir	13%	5%	78%	3%	130
Norðurland	9%	6%	83%	3%	264
Austurland	8%	5%	85%	3%	80

Marktækur munur er á hópum; *p < 0,05, **p < 0,01, ***p < 0,001

[óg] merkir að gögnin uppfylltu ekki forsendur marktektarprófs.

Bakgrunnstafla 3. Skilar þú ull af búinu til vinnslu?

	Já, til Ístex	Já, til Uppspuna	Já, annað	Nei	Fjöldi svarenda
Heild	98%	2%	5%	2%	569
Kyn		*			
Karl	98%	1%	3%	1%	354
Kona	96%	3%	7%	3%	192
Aldur					
18-39 ára	99%	1%	4%	0%	67
40-55 ára	98%	2%	3%	2%	182
56 ára og eldri	97%	2%	6%	3%	277
Búseta		**			
Suðurland og Suðvesturland	96%	5%	5%	2%	94
Vesturland og Vestfirðir	98%	0%	5%	2%	130
Norðurland	98%	2%	6%	2%	265
Austurland	99%	0%	0%	1%	79

Marktækur munur er á hópum; *p < 0,05, **p < 0,01, ***p < 0,001

Bakgrunnstafla 4. Er ullin á búinu flokkuð samkvæmt flokkunarkerfi Ístex áður en henni er skilað inn?

	Já, ullin er flokkuð skv. flokkunarkerfi Ístex	Nei, ullinni er skilað inn óflokkaðri	Fjöldi svarenda
Heild	96%	4%	550
Kyn			
Karl	95%	5%	345
Kona	97%	3%	182
Aldur			
18-39 ára	97%	3%	177
40-55 ára	97%	3%	266
56 ára og eldri	94%	6%	89
Búseta			
Suðurland og Suðvesturland	98%	2%	89
Vesturland og Vestfirðir	95%	5%	124
Norðurland	96%	4%	258
Austurland	95%	5%	78

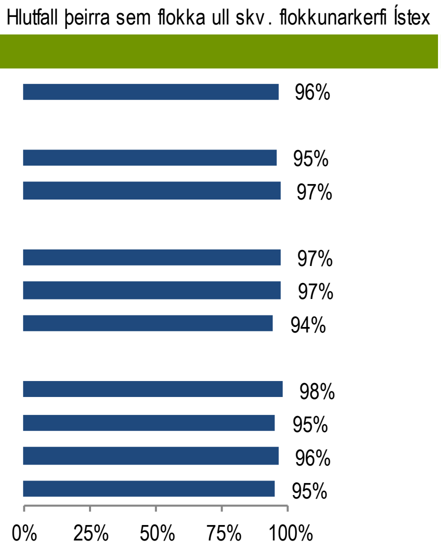

Bakgrunnstafla 5. Eftir hverju er ullin flokkuð? (Vinsamlega merktu við allt sem við á)

	Eftir litum	Eftir gæðum	Eftir hreinleika	Fjöldi svarenda
Heild	92%	85%	72%	527
Kyn		***		
Karl	91%	89%	73%	328
Kona	93%	76%	72%	176
Aldur	*		*	
18-39 ára	92%	94%	81%	63
40-55 ára	91%	83%	76%	172
56 ára og eldri	92%	82%	67%	250
Búseta		**		
Suðurland og Suðvesturland	92%	72%	66%	87
Vesturland og Vestfirðir	93%	84%	70%	118
Norðurland	92%	88%	76%	248
Austurland	90%	90%	73%	73

Marktækur munur er á hópum; $*p < 0,05$, $**p < 0,01$, $***p < 0,001$

Bakgrunnstafla 6. Hversu vel eða illa finnst þér vera borgað fyrir kíló af fyrsta flokks hvítri ull hjá Ístex?

	Mjög vel borgað	Frekar vel borgað	Hvorki vel né illa borgað	Frekar illa borgað	Mjög illa borgað	Fjöldi svarenda	Mjög eða frekar vel borgað
Heild	1%	10%	18%	38%	33%	522	11%
Kyn *óg(-)*							
Karl	1%	12%	20%	36%	31%	333	13%
Kona	1%	7%	16%	40%	36%	170	8%
Aldur *óg(-)*							
18-39 ára	0%	9%	23%	27%	41%	66	9%
40-55 ára	1%	10%	21%	39%	30%	168	10%
56 ára og eldri	1%	12%	16%	37%	33%	251	14%
Búseta *óg(-)*							
Suðurland og Suðvesturland	0%	5%	19%	39%	37%	84	5%
Vesturland og Vestfirðir	2%	7%	16%	33%	42%	121	9%
Norðurland	0%	12%	20%	39%	29%	242	12%
Austurland	3%	18%	16%	39%	24%	74	20%

Marktækur munur er á hópum; **p* < 0,05, ***p* < 0,01, ****p* < 0,001
óg merkir að gögnin uppfylltu ekki forsendur marktektarprófs.

(Kvarði: 0% 25% 50% 75% 100%)

Bakgrunnstafla 7. Hversu mikið finnst þér ásættanlegt að greitt sé fyrir kíló af fyrsta flokks hvítri ull hjá Ístex?

	Mjög vel borgað	Frekar vel borgað	Hvorki vel né illa borgað	Frekar illa borgað	Mjög illa borgað	Fjöldi svarenda	Mjög eða frekar vel borgað
Heild	1%	10%	18%	38%	33%	522	11%
Kyn *óg(-)*							
Karl	1%	12%	20%	36%	31%	333	13%
Kona	1%	7%	16%	40%	36%	170	8%
Aldur *óg(-)*							
18-39 ára	0%	9%	23%	27%	41%	66	9%
40-55 ára	1%	10%	21%	39%	30%	168	10%
56 ára og eldri	1%	12%	16%	37%	33%	251	14%
Búseta *óg(-)*							
Suðurland og Suðvesturland	0%	5%	19%	39%	37%	84	5%
Vesturland og Vestfirðir	2%	7%	16%	33%	42%	121	9%
Norðurland	0%	12%	20%	39%	29%	242	12%
Austurland	3%	18%	16%	39%	24%	74	20%

Marktækur munur er á hópum; **p* < 0,05, ***p* < 0,01, ****p* < 0,001
óg merkir að gögnin uppfylltu ekki forsendur marktektarprófs.

(Kvarði: 0% 25% 50% 75% 100%)

Bakgrunnstafla 8. Hvað myndir þú gera við ullina ef ekki væri ullarvinnsla í landinu?

	Vinna úr henni heima	Senda hana úr landi til að láta vinna	Senda hana úr landi til að skapa verðmæti úr henni þar	Nýta hana í uppgræðslu lands	Henda henni	Annað	Fjöldi svarenda
Heild	12%	9%	36%	20%	26%	7%	442
Kyn	***			*			
Karl	7%	8%	37%	17%	28%	6%	269
Kona	21%	11%	34%	26%	21%	10%	161
Aldur					**		
18-39 ára	12%	10%	36%	19%	31%	9%	54
40-55 ára	10%	7%	33%	22%	32%	5%	141
56 ára og eldri	14%	11%	38%	19%	20%	9%	225
Búseta							
Suðurland og Suðvesturland	11%	11%	33%	25%	25%	4%	76
Vesturland og Vestfirðir	17%	8%	35%	19%	28%	6%	100
Norðurland	11%	9%	36%	20%	26%	8%	208
Austurland	10%	9%	36%	11%	20%	8%	57

Marktækur munur er á hópum; *p < 0,05, **p < 0,01, ***p < 0,001

Bakgrunnstafla 9. Hversu mikinn eða lítinn áhuga hefur þú á heimavinnslu á ull?

	Mjög mikinn áhuga	Frekar mikinn áhuga	Hvorki mikinn né lítinn áhuga	Frekar lítinn áhuga	Mjög lítinn áhuga	Fjöldi svarenda	Mjög eða frekar mikinn áhuga
Heild	6%	16%	18%	19%	41%	542	22%
Kyn*							
Karl	3%	9%	18%	23%	47%	340	12%
Kona	13%	28%	18%	12%	29%	187	41%
Aldur *							
18-39 ára	3%	10%	27%	12%	48%	67	13%
40-55 ára	8%	14%	12%	21%	45%	178	22%
56 ára og eldri	7%	19%	19%	19%	36%	264	26%
Búseta							
Suðurland og Suðvesturland	13%	15%	17%	22%	34%	88	27%
Vesturland og Vestfirðir	6%	19%	17%	20%	37%	126	25%
Norðurland	4%	15%	20%	18%	43%	254	19%
Austurland	7%	15%	16%	16%	45%	73	22%

0% 25% 50% 75% 100%

Marktækur munur er á hópum; *p < 0,05, **p < 0,01, ***p < 0,001

Bakgrunnstafla 10. Er einhvers konar heimavinnsla á íslenskri ull stunduð á bænum?

	Já, til eigin nota	Já, til sölu	Nei, en ég er að hugsa um að hefja	Nei, engin heimavinnsla	Fjöldi svarenda
Heild	11%	4%	3%	84%	560
Kyn	***		**	***	
Karl	8%	3%	1%	90%	354
Kona	17%	5%	6%	76%	191
Aldur	*				
18-39 ára	3%	1%	4%	91%	67
40-55 ára	10%	4%	3%	84%	183
56 ára og eldri	13%	4%	2%	84%	275
Búseta					
Suðurland og Suðvesturland	12%	5%	4%	80%	91
Vesturland og Vestfirðir	15%	7%	5%	78%	129
Norðurland	9%	2%	2%	85%	259
Austurland	6%	3%	3%	91%	80

Marktækur munur er á hópum; **p* < 0,05, ***p* < 0,01, ****p* < 0,001

Bakgrunnstafla 11. Hvers konar heimavinnsla á íslenskri ull er seld frá bænum?

	Grófhreinsuð og snyrt ull	Þvegin og kembd ull tilbúin til frekari vinnslu	Spunnið band úr ull	Þæfð ull	Vefnaður	Band	Prjónaskapur /hekl	Annað	Fjöldi svarenda
Heild	23%	18%	45%	32%	5%	23%	73%	18%	22
Kyn									
Karl	9%	9%	27%	27%	0%	18%	73%	27%	11
Kona	40%	20%	60%	30%	10%	30%	80%	10%	10
Aldur		*				*			
18-39 ára	0%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	1
40-55 ára	13%	0%	25%	25%	0%	0%	88%	13%	8
56 ára og eldri	40%	20%	60%	40%	10%	50%	80%	20%	10
Búseta						*			
Suðurland og Suðvesturland	40%	40%	60%	20%	20%	20%	60%	0%	5
Vesturland og Vestfirðir	22%	11%	78%	44%	0%	33%	89%	11%	9
Norðurland	0%	0%	0%	17%	0%	17%	67%	33%	6
Austurland	50%	50%	0%	50%	0%	0%	50%	50%	2

Marktækur munur er á hópum; **p* < 0,05, ***p* < 0,01, ****p* < 0,001
óg merkir að gögnin uppfylltu ekki forsendur marktektarprófs.

Bakgrunnstafla 12. Hversu mikinn eða lítinn áhuga hefur þú á að láta spinna sérstakt band út ullinni þinni sem hægt væri að rekja til búsins?

	Mjög mikinn	Frekar mikinn	Hvorki mikinn né lítinn	Frekar lítinn	Mjög lítinn	Fjöldi svarenda	Mjög eða frekar mikinn
Heild	16%	26%	20%	14%	25%	524	41%
Kyn*							
Karl	9%	26%	21%	16%	28%	328	35%
Kona	27%	25%	19%	11%	18%	183	52%
Aldur							
18-39 ára	22%	31%	19%	9%	18%	67	54%
40-55 ára	11%	30%	21%	14%	24%	174	42%
56 ára og eldri	17%	21%	20%	16%	26%	253	38%
Búseta							
Suðurland og Suðvesturland	16%	17%	28%	14%	24%	86	34%
Vesturland og Vestfirðir	21%	27%	15%	13%	24%	118	48%
Norðurland	12%	29%	17%	16%	26%	247	41%
Austurland	18%	22%	26%	11%	22%	72	40%

Marktækur munur er á hópum; *p < 0,05, **p < 0,01, ***p < 0,001
óg merkir að gögnin uppfylltu ekki forsendur marktektarprófs.

Bakgrunnstafla 13. Hversu mikinn eða lítinn áhuga hefur þú á að taka þátt í að þróa sameiginlega vefverslun fyrir íslenska ull og ullarvörur í samstarfi við Textílmiðstöðina?

	Mjög mikinn	Frekar mikinn	Hvorki mikinn né lítinn	Frekar lítinn	Mjög lítinn	Fjöldi svarenda	Mjög eða frekar mikinn áhuga
Heild	8%	26%	30%	16%	19%	510	35%
Kyn*							
Karl	5%	30%	30%	14%	21%	321	35%
Kona	13%	22%	31%	18%	16%	176	35%
Aldur							
18-39 ára	9%	28%	39%	9%	15%	67	37%
40-55 ára	5%	28%	36%	15%	16%	160	33%
56 ára og eldri	10%	26%	24%	18%	22%	252	36%
Búseta							
Suðurland og Suðvesturland	10%	24%	27%	17%	21%	86	35%
Vesturland og Vestfirðir	10%	27%	26%	15%	23%	115	37%
Norðurland	8%	28%	28%	17%	20%	235	36%
Austurland	5%	25%	48%	11%	11%	73	30%

Marktækur munur er á hópum; *p < 0,05, **p < 0,01, ***p < 0,001
óg merkir að gögnin uppfylltu ekki forsendur marktektarprófs.

Bakgrunnstafla 14. Hvað myndir þú telja sanngjarna álagningu á þinni vöru í vefverslun?

	Lægri en 30%	Á bilinu 31-60%	Á bilinu 61-100%	Hærri en 100%	Fjöldi svarenda
Heild	24%	63%	11%	2%	131
Kyn [óg]					
Karl	6%	14%	3%	1%	85
Kona	5%	15%	3%	0%	43
Aldur [óg]					
18-39 ára	4%	21%	3%	0%	19
40-55 ára	7%	11%	3%	1%	40
56 ára og eldri	6%	15%	3%	0%	66
Búseta [óg]					
Suðurland og Suðvesturland	6%	13%	3%	0%	22
Vesturland og Vestfirðir	8%	13%	2%	0%	29
Norðurland	5%	15%	3%	1%	64
Austurland	3%	16%	1%	0%	16

Marktækur munur er á hópum; *p < 0,05, **p < 0,01, ***p < 0,001

óg merkir að gögnin uppfylltu ekki forsendur marktektarprófs.

Bakgrunnstafla 15. Hversu mikilvægt eða lítilvægt finnst þér að ullarframleiðsla á Íslandi sé umhverfisvæn?

	Mjög mikilvægt	Frekar mikilvægt	Hvorki mikilvægt né lítilvægt	Frekar lítilvægt	Mjög lítilvægt	Fjöldi svarenda
Heild	51%	38%	8%	2%	1%	541
Kyn [óg(-)]						
Karl	48%	40%	9%	2%	1%	341
Kona	59%	35%	5%	1%	0%	188
Aldur [óg(-)]						
18-39 ára	49%	34%	15%	0%	1%	67
40-55 ára	49%	41%	6%	2%	1%	182
56 ára og eldri	55%	37%	6%	2%	0%	262
Búseta [óg(-)]						
Suðurland og Suðvesturland	50%	41%	8%	1%	0%	88
Vesturland og Vestfirðir	58%	32%	9%	0%	1%	125
Norðurland	48%	40%	8%	2%	2%	250
Austurland	56%	39%	4%	2%	0%	77

Mjög eða frekar mikilvægt

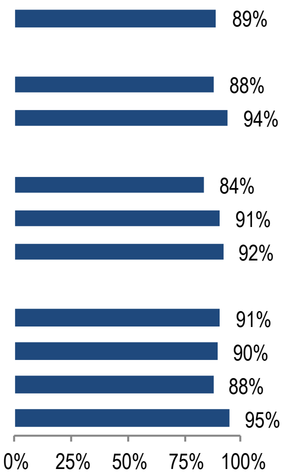

Marktækur munur er á hópum; *p < 0,05, **p < 0,01, ***p < 0,001

óg merkir að gögnin uppfylltu ekki forsendur marktektarprófs.

Bakgrunnstafla 16. Hvað telur þú að eigi að einkenna umhverfisvæna íslenska ullarframleiðslu?

	Bandið/ullin sé 100% íslensk	Ullarvinnslan fari öll fram á Íslandi	Ekki séu notuð skaðleg efni við vinnslu ullarinnar (t.d. við þvott, litun og aðra meðhöndlun)	Vinnsla ullarinnar hafi ekki í för með sér mengun (t.d. ferskvatnsmengun og loftmengun)	Að ullin sem kemur af hverri kind sé fullnýtt	Hægt að rekja bandið/ullina til búsins	Framleiðsla ullarinnar sé með lágt kolefnisspor	Ullin sé umhverfisvottuð (með t.d. Svaninum eða Evrópublóminu)	Bandið/ullin sé af kindum sem hafa ekki fengið erfðabreytt fóður	Bandið/ullin sé af kindum sem ganga á óræktuðu landi	Hægt að rekja bandið/ullina til kindarinnar	Bandið/ullin sé af kindum sem ganga á ræktuðu landi	Annað	Fjöldi svarenda
Heild	79%	74%	70%	66%	57%	54%	52%	48%	39%	31%	20%	11%	7%	527
Kyn	**	***									*			
Karl	76%	71%	70%	66%	58%	54%	50%	47%	0%	28%	17%	10%	5%	319
Kona	87%	85%	74%	72%	59%	59%	57%	54%	0%	36%	26%	14%	6%	188
Aldur										***				
18-39 ára	88%	75%	69%	68%	55%	62%	52%	48%	34%	17%	22%	9%	3%	65
40-55 ára	78%	76%	75%	75%	53%	52%	54%	54%	38%	24%	16%	12%	5%	170
56 ára og eldri	81%	77%	71%	64%	64%	56%	54%	49%	43%	41%	22%	13%	7%	256
Búseta					*									
Suðurland og Suðvesturland	82%	80%	71%	71%	64%	52%	54%	44%	41%	28%	20%	13%	5%	85
Vesturland og Vestfirðir	80%	75%	73%	63%	58%	55%	54%	54%	46%	35%	25%	11%	5%	120
Norðurland	77%	73%	66%	64%	51%	51%	50%	47%	36%	27%	18%	11%	5%	234
Austurland	78%	71%	77%	74%	68%	65%	49%	45%	35%	38%	18%	12%	6%	77

Marktækur munur er á hópum; *$p < 0,05$, **$p < 0,01$, ***$p < 0,001$

Bakgrunnstafla 17. Hversu miklar eða litlar áhyggjur hefur þú af umhverfisáhrifum textílframleiðslu í heiminum?

	Mjög miklar áhyggjur	Frekar miklar áhyggjur	Hvorki miklar né litlar áhyggjur	Frekar litlar áhyggjur	Mjög litlar áhyggjur	Fjöldi svarenda
Heild	6%	24%	36%	19%	15%	469
Kyn**						
Karl	4%	21%	36%	22%	16%	292
Kona	11%	28%	37%	13%	11%	167
Aldur						
18-39 ára	8%	12%	48%	23%	8%	60
40-55 ára	5%	26%	39%	19%	12%	166
56 ára og eldri	8%	25%	31%	17%	19%	219
Búseta						
Suðurland og Suðvesturland	4%	25%	35%	19%	17%	77
Vesturland og Vestfirðir	7%	26%	32%	19%	17%	107
Norðurland	6%	25%	35%	20%	14%	218
Austurland	11%	15%	47%	14%	14%	66

Marktækur munur er á hópum; **p* < 0,05, ***p* < 0,01, ****p* < 0,001

Mjög eða frekar miklar áhyggjur

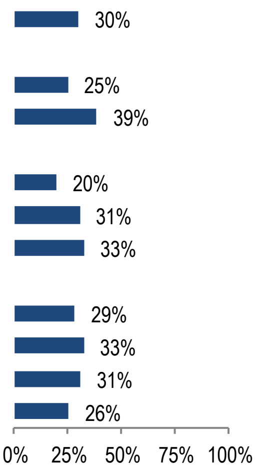

Bakgrunnstafla 18. Hefur þú áhuga á að auka þekkingu þína á eftirfarandi:

	Ræktun fjár með ullarliti í huga	Ræktun fjár með ullargæði í huga	Fóðrun fjár með ullargæði í huga	Ullarmati til að vita hvaða vinnsla henti hverri ullargerð best	Meðferð ullar við og eftir rúning	Meðferð ullar til frekari vinnslu (spuna, þæfingu o.s.frv.)	Litun ullar með jurtum og/eða öðrum efnum	Vöruþróun ullarvara	Markaðs-setningu ullarvara	Handverki tengt ull	Stafrænni tækni tengd ull	Fjölda-framleiðslu hluta úr ull	Umhverfis-vottaðri ull	Annað	Ég hef ekki áhuga á að auka þekkingu mína á ofangreindum atriðum	Fjöldi svarenda
Heild	40%	53%	42%	43%	56%	33%	25%	32%	33%	34%	18%	22%	30%	3%	12%	505
Kyn						***	***	*		***	*		***			
Karl	38%	55%	41%	42%	58%	28%	18%	30%	33%	26%	16%	22%	25%	3%	12%	319
Kona	47%	55%	47%	48%	59%	46%	41%	40%	38%	52%	23%	25%	41%	3%	10%	177
Aldur			*	*			*			**				*		
18-39 ára	34%	60%	60%	61%	68%	35%	18%	32%	32%	19%	18%	21%	39%	0%	8%	59
40-55 ára	43%	55%	44%	43%	59%	34%	24%	33%	32%	34%	19%	23%	29%	1%	13%	171
56 ára og eldri	44%	57%	40%	43%	57%	37%	32%	36%	39%	41%	20%	25%	32%	5%	11%	252
Búseta		**	*	***	*								*			
Suðurland og Suðvesturland	41%	54%	42%	41%	60%	33%	26%	29%	32%	31%	19%	23%	24%	0%	11%	81
Vesturland og Vestfirðir	41%	56%	40%	46%	61%	36%	24%	33%	37%	40%	19%	22%	35%	3%	11%	115
Norðurland	37%	48%	38%	36%	50%	29%	25%	31%	31%	31%	15%	21%	26%	4%	15%	237
Austurland	49%	69%	57%	63%	67%	43%	28%	41%	35%	39%	27%	28%	40%	3%	4%	71

Marktækur munur er á hópum; *p < 0,05, **p < 0,01, ***p < 0,001

óg merkir að gögnin uppfylltu ekki forsendur marktektarprófs.